

ІНСТИТУТ ПРАВОТВОРЧОСТІ
ТА НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

**АДАПТАЦІЯ
ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ
ДО ПОЛОЖЕНЬ ПРАВА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

Науково-практична конференція

м. Київ, 10 жовтня 2025 року

Видавництво
«Юридика»
2025

УДК 340.136/.137(477):340.13ЄС(062.552)
А 28

*Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту
правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України
30 жовтня 2025 року, протокол № 10*

Редакційна колегія:

Гриняк А. Б., Красицька Л. В., Кузнецов В. В.

Відповідальні редактори:

Красицька Л. В., Кузнецов В. В.

**Адаптація законодавства України до положень права
Європейського Союзу** : збірник матеріалів науково-практичної
конференції (м. Київ, 10 жовтня 2025 р.). Одеса : Видавництво
«Юридика», 2025. 376 с.

ISBN 978-617-8574-70-3

10 жовтня 2025 року в Інституті правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України проведено науково-практичну конференцію «Адаптація законодавства України до положень права Європейського Союзу», в якій взяли участь судді Верховного Суду, наукові працівники, науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти.

Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам наукових установ і закладів вищої освіти, здобувачам вищої освіти, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу.

УДК 340.136/.137(477):340.13ЄС(062.552)

© Інститут правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України, 2025

© Видавництво «Юридика», 2025

ISBN 978-617-8574-70-3

© Автори, 2025

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ПРАВОВА СИСТЕМА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ГЕНЕЗИС НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

Систематизація законодавства України
в умовах євроінтеграційних процесів

Атаманчук Н. І. 11

Правова система Європейського Союзу та генезис
нормативно-правового регулювання відносин між Україною
та Європейським Союзом

Бандурка С. С. 15

Правова система Європейського Союзу: поняття, особливості
та основні функції

Бобровник С. В. 18

Генеза та основні форми нормативно-правового регулювання відносин
між Україною та Європейським Союзом

Бурдоносова М. А. 23

Роль практики Європейського суду з прав людини у формуванні розсуду
суб'єктів правозастосування при здійсненні дискреційних повноважень

Ванджурак Р. В. 28

Відносини щодо сучасних технологій, ризиків при їх використанні
та стратегічного партнерства в ракурсі вдосконалення правового
регулювання відповідно до євроінтеграційного курсу України

Вінник О. М. 31

Формування стратегії зовнішньої політики України у відносинах
з найближчими сусідами – членами Європейського Союзу

Гриняк А. Б. 36

До питання про методи правотворчої техніки щодо адаптації
законодавства України до права Європейського Союзу

Клименко О. М. 39

Інтеграція законодавства України до положень права
Європейського Союзу: питання теорії і практики

Колодій А. М., Тернавська В. М. 47

Пріоритети правотворчої діяльності в контексті адаптації
законодавства України до acquis ЄС

Копиленко О. Л., Міловська Н. В. 52

Політичні та економічні трансформації як передумова зміни правового регулювання в ЄС	
Костицький М. В.	56
Аксиологічна паліативність та герменевтична стратифікація acquis Європейського Союзу в контексті трансгресивної рецепції українського правопорядку	
Лікарчук Н. В.	61
Репутаційний вимір євроінтеграції: інститут репутації державної влади України в контексті генезису нормативно-правового регулювання відносин між Україною та Європейським Союзом	
Маслова А. Б.	64
Адаптація, наближення чи гармонізація законодавства України з правом ЄС?	
Монаєнко А. О.	68
Правові механізми оцінки відповідності проектів нормативно-правових актів праву Європейського Союзу	
Риндюк В. І.	71
Гендерно-правова експертиза законодавства в Україні як передумова євроінтеграційних процесів	
Романова А. С.	76
Методи стратегічного передбачення та їх використання у правотворчій практиці Європейського Союзу	
Устименко В.А., Джабраїлов Р.А.	79

РОЗДІЛ 2. АДАПТАЦІЯ ГАЛУЗЕВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА ДО ПОЛОЖЕНЬ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Євроінтеграційні зобов'язання України у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом: новий пакет документів європарламенту та прогнозовані законодавчі зміни	
Ахтирська Н. М.	85
Європейське муніципальне право як організаційний орієнтир та нормативна база розвитку місцевого самоврядування в Україні	
Баймуратов М. О., Кофман Б. Я., Єфремова Н. В.	89
Деякі думки про гармонізацію вітчизняного податкового законодавства з законодавством Європейського співтовариства	
Баклан О. В.	98

Міжнародні стандарти в системі військового права та кримінальної юстиції Вереша Р. В.	101
Адаптація кримінального процесуального законодавства України до положень права ЄС: проведення обшуку Волобуєв А. Ф.	105
Адаптація національного законодавства у сфері відновлюваної енергетики відповідно до права Європейського Союзу Дараганова Н. В.	109
Щодо відновлення конкурсів на посади державної служби Зозуля О. І.	113
Конституційно-правове регулювання права на соціальний захист в Україні в контексті європейського досвіду Кириченко Ю. В.	118
Сучасний стан та перспективи адаптації аграрного законодавства України до <i>acquis communautaire</i> ЄС Коваленко Т. О.	121
Уніфікація нормативно-правового підґрунтя електронного правосуддя України та ЄС Ковальчук О. Я.	126
Гармонізація українського законодавства про захист персональних даних з вимогами GDPR: порівняльно-правовий аналіз законопроектів № 8153 Колесніков А. П.	131
Проблематика податкових пільг в контексті адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу Коломієць П. В.	136
Проблеми адаптації до права ЄС законодавства України у сфері транспорту Константин О. В.	141
Сучасні правотворчі процеси гармонізації законодавства України та <i>acquis</i> ЄС у сфері звітності зі сталого розвитку Король В. І.	146
Цільові орієнтири розвитку екологічної мережі України в контексті європейської інтеграції Красіліч Н. Д.	150

Проблеми адаптації екологічного законодавства України до положень права Європейського Союзу Краснова Ю. А.	154
Основні джерела кримінально-правової політики Європейського Союзу Кузнецов В. В.	157
Гармонізація українського законодавства у сфері національної безпеки з правом Європейського Союзу: виклики та перспективи Макарчук В. В.	163
До питання про Наукову концепцію розвитку земельного законодавства України Носік В. В.	165
Захист персональних даних при проведенні адміністративних перевірок щодо дотримання правил конкуренції: правові позиції в Європейському Союзі Остудімов Б. А.	168
Адаптація законодавства України до <i>acquis communautaire</i> як правовий інструмент європеїзації сфери охорони здоров'я Проневич О. С.	172
Забезпечення відповідності митного законодавства України до права ЄС Рибачек В. К.	180
Європейське та вітчизняне законодавство щодо кримінально-протиправного посягання при споживанні електричної енергії Рогалін С. В.	184
Міжнародна гуманітарна допомога в період воєнного стану Смерницький Д. В., Тригубенко М. В.	190
Формування системи інтегрованого управління державним кордоном України у відповідності до європейських стандартів Степанова Ю. П.	195
Спеціальний трибунал щодо злочину агресії проти України: основні положення Таран О. В., Чернявський С. С.	199
Адаптація законодавства України у сферах національної безпеки і оборони до положень права ЄС Циганов О. Г.	204

Реформування місцевого самоврядування в умовах воєнних викликів і підготовки до набуття членства України в Європейському Союзі: актуальні питання Черняк Є. В.	208
Адаптація конституційного законодавства України до законодавства Європейського Союзу Шатіло В. А.	213
Питання доказового права у КПК-2012 р.: тернистий шлях адаптації до положень права країн Європейського Союзу Шумило М. Є.	217
РОЗДІЛ 3. АДАПТАЦІЯ ГАЛУЗЕВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ПРИВАТНОГО ПРАВА ДО ПОЛОЖЕНЬ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	
Адаптація житлового законодавства України до скоординованого підходу ЄС щодо житлової політики Аврамова О. Є.	222
Джерела приватного (цивільного) права в проєкті змін до Книги першої ЦК України Боднар Т. В.	226
Адаптація цивільного процесуального законодавства України до положень права Європейського Союзу у сфері судового керівництва Боровська І. А.	231
Правовий режим житла як об'єкта державно-приватного партнерства Гуцуляк В. К.	236
Деякі питання змішаного договору за проєктом Цивільного кодексу України Зуб І. В.	240
До питання про адаптацію законодавства України до права ЄС у сфері колізійного регулювання переддоговірних правовідносин Карнаух В. С.	243
Удосконалення трудового законодавства щодо кваліфікацій працівників різних категорій Костюченко О. Є.	248
Напрями удосконалення законодавства України про відшкодування шкоди в контексті євроінтеграції Красицька Л. В.	252

Проблемні питання відновлення втраченого судового провадження у цивільному судочинстві України Лічман Л. Г.	256
Платформна зайнятість у європейській правовій реальності (на прикладі Франції та Італії) Луценко О. Є.	263
Зобов'язальні (контрагентні) правовідносини в цивільному процесі: постановка проблеми Мельник Я. Я.	266
Адаптація законодавства України до положень права ЄС у сфері захисту персональних даних Оніщик Ю. В.	270
Право ЄС на торгівельні марки в світлі рішень Суду справедливості ЄС Паршикова Л. К.	273
Проблемні аспекти адаптації трудового законодавства України із правом Європейського Союзу Скоробагатько А. В.	276
Питання імплементації в національне законодавство європейських стандартів у сфері визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу Петровський А. В.	280
До питання про особливості фідучіарних обов'язків управителя фідучіарного фонду Трубаков Є. О.	286
Впровадження Україною Європейської гарантії для дітей як частина широкого процесу європейської інтеграції Шпакович О. М.	290
РОЗДІЛ 4. ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО	
Окремі аспекти інституційного втілення принципу відшкодування судових витрат сторони, на користь якої ухвалене судове рішення Голубенко Т. В.	293
Юридична природа майнових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому Данчук О. О.	297

Розвиток законодавства України про державну реєстрацію права власності на нерухомість в умовах євроінтеграції Дубовик В. В.	301
Право іпотекодержателя на захист в контексті <i>acquis</i> Європейського Союзу Крижовий Д. В.	307
До питання про договори конвенційного та конфіденційного факторингу Лазовський О. В.	312
Деякі питання субсидіарної відповідальності осіб, винних у банкрутстві боржника, в контексті адаптації законодавства України до права ЄС Накорчевський С. В.	315
Удосконалення законодавства України про цивільний оборот зброї в контексті євроінтеграції Нестеренко В. О.	318
Адаптація законодавства у сфері охорони культурної спадщини до положень права Європейського Союзу (на прикладі Республіки Хорватія) Оганов А. Т.	322
Захист права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння, в контексті євроінтеграційних процесів України Олешко О. М.	326
Проценти за порушення грошових зобов'язань в контексті адаптації законодавства України до права ЄС Отцевич Є. Ю.	330
Процесуальні аспекти узгодження практики Конституційного Суду України із рішеннями Суду справедливості Європейського Союзу Плескач В. Ю.	335
Напрями удосконалення законодавства України щодо управління активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів Савулій В. О.	339
Імплементация Етичних принципів надійного штучного інтелекту за Актом про ШІ в законодавство України Скопінцев В. Ю.	344

Адаптація законодавства України до права Європейського Союзу щодо механізмів протидії недобросовісній конкуренції Скундзя М. М.	347
Медіація як спосіб вирішення спорів щодо аліментів на утримання дитини Ткаченко Р. Ю.	350
Глобалізаційні процеси у праві: природно-правовий вимір Турчиняк Я. І.	354
Адаптація цивільного процесуального законодавства України до положень права Європейського Союзу у сфері експертизи Чернявська О. С.	356
Дефініція приватної детективної діяльності в країнах світу: перспективи імплементації в національне законодавство України Чорний В. А.	362
Повноваження Європейської Ради у зовнішньополітичній сфері Юдіна Г. І.	366

без сертифікату до затвердження відповідних освітніх програм, що демонструє реалістичний підхід до імплементації нових інститутів.

Це представляє якісний стрибок у розвитку української правової системи та створює передумови для повноцінної інтеграції України до європейського цифрового простору. Водночас успіх імплементації залежатиме від якості підзаконних актів, підготовки кваліфікованих кадрів та формування культури захисту персональних даних у суспільстві.

Література:

1. Про захист персональних даних. Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>

2. Регламент європейського парламенту і ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16#Text

3. Законопроект № 8153 Про захист персональних даних. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/40707>

ПРОБЛЕМАТИКА ПОДАТКОВИХ ПІЛЬГ В КОНТЕКСТІ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПОЛОЖЕНЬ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Коломієць П. В.,

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри підприємництва і права

Полтавського державного аграрного університету

м. Полтава, Україна

Питання пільгового оподаткування як потенційного джерела загроз податковій безпеці України в умовах зменшення бюджетних надходжень є одним із найактуальніших напрямів сучасних фінансово-правових досліджень. Одним із шляхів розв'язання зазначеної проблеми є вивчення зарубіжного досвіду пільгового оподаткування. Варто зазначити, що технічну підтримку в межах програм оцінювання податкових пільг надає International Monetary Fund (далі – МВФ). Відповідно до «IMF Fiscal Transparency Code» (Кодексу фіскальної прозорості МВФ), встановлюються принципи фіскальної прозорості, першим з яких є «Фіскальна звітність». Фіскальні звіти повинні забезпечувати

комплексне відображення діяльності державного сектора та його підсекторів відповідно до міжнародних стандартів. Водночас фінансові звіти мають містити повну, достовірну, своєчасну й релевантну інформацію про фінансовий стан та результати діяльності уряду. У підпункті 1.1.4. «Покриття податкових витрат» цього Кодексу встановлено, що уряд регулярно розкриває та керує втратою доходів бюджету від наданих податкових пільг. Податкові витрати – це пільги, знижки або звільнення від оподаткування, які зменшують надходження до бюджету країни. Вищевказаний принцип (підпункт 1.1.4. Кодексу) розкривається через три рівні оцінювання: «basic» – приблизні втрати доходів від наданих податкових пільг публікуються принаймні раз на рік; «good» – втрати доходів від наданих податкових пільг оцінюються за галузями чи напрямками фіскальної політики та публікуються принаймні раз на рік; та «advanced» – втрати доходів від наданих податкових пільг оцінюються за галузями чи напрямками фіскальної політики, публікуються принаймні раз на рік, існує контроль за розміром наданих податкових пільг та їх цільового використання [1].

У своїй інструкції «How to Evaluate Tax Expenditures» [2] МВФ пропонує інструменти оцінювання практичних результатів від надання податкових пільг. Особливу увагу Міжнародний валютний фонд приділяє необхідності належного розуміння та прозорого звітування щодо впливу податкових пільг на доходи державного бюджету. Такий підхід є ключовим елементом комплексної фіскальної звітності та відповідною точкою для обґрунтованих дискусій щодо доцільності застосування податкових пільг. Ефективне використання обмежених державних ресурсів потребує ретельного управління усіма видами державних витрат, зокрема податковими пільгами та прямими бюджетними видатками. Як зазначено в інструкції МВФ «How to Evaluate Tax Expenditures», бюджетний вплив податкових пільг може бути подібним до впливу прямих витрат, адже після надання такої підтримки зменшуються можливості фінансування інших державних пріоритетів. Незважаючи на те, що податкові пільги нерідко суперечать принципам належної податкової політики, вони залишаються поширеним і суттєвим явищем, зменшуючи податкові надходження в середньому на близько 4 % ВВП серед країн, які здійснюють відповідну звітність.

Міжнародний валютний фонд наголошує, що при використанні податкових пільг як інструменту фінансової підтримки окремих осіб, підприємств чи організацій, включно з неурядовими структурами, уряди повинні неухильно дотримуватися принципу систематичної оцінки їх ефективності та результативності. Такі оцінювання, на відміну від епізодичних обговорень, є необхідними для прийняття обґрунтованих управлінських рішень і запобігання ситуаціям, коли дискусію щодо

переваг пільг визначають виключно зацікавлені сторони. У низці країн проведення таких оцінок є законодавчою вимогою. Зокрема, у Німеччині всі субсидії та податкові пільги підлягають регулярній перевірці щодо досягнення поставлених цілей, а в Нідерландах оцінювання здійснюється кожні чотири – сім років. Як зазначає МВФ, позитивною міжнародною практикою є публікація звітів про бюджетні втрати від надання податкових пільг, хоча рівень деталізації таких звітів суттєво відрізняється між юрисдикціями. У деяких державах для підвищення прозорості додатково розкриваються відомості про бенефіціарів конкретних податкових пільг [2].

Прагнучи зробити свій внесок у підвищення прозорості, поглиблення аналізу та стимулювання дебатів щодо втрат і користі від податкових пільг, Рада з економічної політики (CEP) і Німецький інститут розвитку та сталого розвитку (IDOS) – колишній Німецький інститут соціальної політики (DIE), в червні 2021 року, запровадили глобальну базу даних податкових витрат «Global Tax Expenditures Database (далі – GTED). GTED є результатом багаторічної роботи, спрямованої на підвищення прозорості податкових пільг і усвідомлення їхньої ключової ролі в податкових системах світу. GTED акумулює офіційні та відкриті дані про податкові пільги, оприлюднені національними урядами починаючи з 1990 року, та забезпечує їх безкоштовний доступ у мережі Інтернет.

За даними GTED, уряди продовжують відмовлятися від трильйонів доларів потенційних податкових надходжень у вигляді втрат, спричинених наданням податкових пільг, при цьому рівень прозорості таких витрат залишається вкрай низьким. Понад половина країн світу взагалі не звітують про обсяги податкових вирахувань, звільнень від оподаткування та інших пільг, які фактично спрямовуються до окремих секторів економіки чи соціальних груп через податкову систему. Серед держав, що все ж надають відповідну інформацію, значна частина обмежується лише узагальненими показниками. Лише тринадцять країн публікують офіційно визначені цілі запровадження податкових пільг, про які вони звітують. У результаті, проведення повноцінного аналізу економічної ефективності окремих податкових пільг у більшості випадків залишається неможливим [3].

Прагнучи відповідати європейським стандартам, щодо прозорості загальних державних фінансів, Україні, на нашу думку, варто долучитися до виконання вимоги п. 2 ст. 14 Директиви Ради ЄС 2011/85/ЄС від 08.11.2011 року «Щодо вимог до бюджетних рамок держав-членів», який вказує, що держави-члени мають публікувати детальну інформацію про вплив податкових пільг на доходи держави. Ці правила необхідні для забезпечення дотримання державами-членами

зобов'язань згідно з Договором про функціонування Європейського Союзу (ДФЄС) щодо уникнення надмірного державного дефіциту [4].

Враховуючи досвід Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСД) щодо найкращих практик звітування про податкові пільги та забезпечення їхньої відкритості для громадськості, можна сформулювати низку пропозицій, актуальних для України. Вони стосуються запровадження якісної, всеохоплюючої та прозорої системи звітування про надані податкові пільги та оцінювання їхньої ефективності й доцільності. Звітність щодо податкових пільг в Україні, з урахуванням підходів ОЕСД, має відповідати таким вимогам:

1. Законодавче закріплення у бюджетному процесі норми щодо обов'язковості публікації звітів про податкові пільги. Доступність та прозорість звітності про податкові пільги для громадського ознайомлення має підвищити ступінь довіри до уряду. Податкові пільги мають бути піддані такому ж рівню перевірки та контролю як і прямі бюджетні видатки.
2. Щорічне звітування про надані податкові пільги та їх вплив на стан податкових надходжень.
3. Наявність детального і постатейного текстового опису методу оцінки податкових пільг. Це забезпечить прозорість, ясність для читача.
4. Містити класифікацію податкових пільг за: а) типом податку (ПДФО, ПДВ, тощо), б) типом податкової пільги (знижена ставка, звільнення, тощо), в) функцією до якої вони відносяться (освіта, оборона, охорона здоров'я та інші), г) метою запровадження податкової пільги (зайнятність, дослідження, інновації, житло, зменшення бідності та інші), д) цільовою групою бенефіціарів (підприємства, фізичні особи, самозайняті особи та інші), е) часовим виміром чинності наданих податкових пільг.
5. Наявність посилання на норму ПК України щодо кожної наданої пільги для забезпечення ясності та прозорості звіту.
6. Включати показники загальної суми наданих податкових пільг у відсотковому співвідношенні до суми ВВП та до суми загальних податкових надходжень.
7. Містити ранжування всіх податкових пільг за їхньою вартістю для покращення сприйняття користувачами сум втрачених податкових надходжень дохідної частини бюджету.
8. Відобразити всі юридично закріплені податкові пільги, незалежно від того, чи застосовуються вони чи ні, з метою здійснення аналізу їх актуальності та доцільності, прогнозів застосування.
9. Містити інформацію (коментар) щодо аналізу цільового використання наданих податкових пільг, оцінки їх результативності та ефективності.

Варто зазначити, що у світі відсутній єдиний уніфікований формат звітності щодо податкових пільг. Водночас лише дев'ять країн забезпечують публікацію детальних і всеохоплюючих звітів про надані

податкові пільги, зокрема: Австралія, Австрія, Італія, Канада, Нідерланди, Німеччина, Південна Корея та Франція, Швеція [5].

Враховуючи, що надання податкових пільг є розповсюдженою практикою багатьох розвинених країн світу, вважаємо, що застосування пільгового оподаткування в Україні можливе за умови її повного економічного оздоровлення у післявоєнний період. Проте, зважаючи на іноземний досвід застосування податкових пільг, відновлення пільгової практики оподаткування в Україні, має ґрунтуватися на таких засадах: 1) ґрунтового аналізу податкових пільг, а саме оцінки актуальності застосування окремих податкових пільг та їх впливу на стан податкових надходжень, а також прогнозів доцільності їх застосування в майбутньому; 2) застосування до податкових пільг такого ж рівня перевірки та контролю як до прямих бюджетних видатків; 3) застосування контролю за цільовим використанням платниками податків отриманих податкових пільг та їх відповідальності за неналежне використання вивільнених сум коштів; 4) доступності для громадського ознайомлення обов'язкових до публікації щорічних звітів про надані податкові пільги.

Отже, проблематика податкових пільг в контексті адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу з метою забезпечення національної, економічної та податкової безпеки, зокрема, залишається актуальним питанням сьогодення.

Література:

1. The Fiscal Transparency Code. IMF. URL: <https://www.imf.org/external/np/fad/trans/Code2019.pdf> (дата звернення: 04.10.2025).

2. How to Evaluate Tax Expenditures. Sebastian Beer, Dora Benedek, Brian Erard, Jan Loeprick. Washington, DC: International Monetary Fund, Dec. 2022. URL: <https://www.imf.org/-/media/Files/Publications/HowToNotes/2022/English/HTNEA2022005.ashx> (дата звернення: 04.10.2025).

3. Tax expenditures in an era of transformative change: the GTED flagship report 2023. By Christian von Haldenwang, Agustin Redonda, Flurim Aliu. 24 October 2023. URL: <https://gted.taxexpenditures.org/wp-content/uploads/2023/10/von-Haldenwang-et-al-2023--TEs-in-an-era-of-transformative-change.pdf>. (дата звернення: 04.10.2025).

4. Council Directive 2011/85/EU of 8 November 2011 on requirements for budgetary frameworks of the Member States. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0085> (дата звернення: 04.10.2025).

5. Tax Expenditures Report by the tax experts commission OECD. 2021.
URL: <https://www.dian.gov.co/dian/Documents/Tax-Expenditures-Report-By-Th-Tax-Experts-Commission.pdf> (дата звернення: 04.10.2025).

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ДО ПРАВА ЄС ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ

Константин О. В.,

*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри конституційного
та адміністративного права*

*Національного транспортного університету,
м. Київ, Україна*

Органи влади України продовжують імплементувати в національне законодавство засадничі правила *acquis* ЄС, у тому числі у сфері транспорту, відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС, однак швидкість правових та інституційних реформ у названій сфері є повільною.

Так, у підготовленій в порядку інформування Європейської Ради про прогрес України в рамках Пакета розширення ЄС Доповіді за 2024 рік, Європейська Комісія за розділом 14 «Транспортна політика» Кластеру 4 «Зелений порядок денний і стале з'єднання» відзначила, що у минулому році було досягнуто певного прогресу у сфері транспортної політики, але цей прогрес був обмеженим. Рекомендації Європейської Комісії, висловлені в 2023 році, були виконані лише частково, у зв'язку з цим залишилися чинними для подальшого виконання. А саме Європейською Комісією було рекомендовано Україні у 2025 році прийняти:

– закон про залізничний транспорт, який би створив інституційну та законодавчу основу для конкурентного ринку залізничних перевезень відповідно до стандартів ЄС та згідно з вимогами Плану для України, та розпочати підготовчу роботу над законом про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо торговельного мореплавства та судноплавства на внутрішніх водних шляхах;

– переглянуту Національну транспортну стратегію до 2030 року і Стратегію розвитку та розширення прикордонної інфраструктури з державами-членами ЄС та Республікою Молдова до 2030 року відповідно до Плану України та розпочати їх впровадження;

– прийняти соціальні та ринкові правила для автомобільного транспорту, зміцнити адміністративний потенціал і забезпечити дотримання